

Greșeli gramaticale de acord la studenții străini

Ramona ȘENDRESCU*
Georgeta Amelia MOTOI**

<https://doi.org/10.52744/AUCSFLSA.2024.01.46>

Abstract

Our article examines the difficulties encountered by foreign students in learning the Romanian language, particularly the most common grammatical accord errors. These mistakes can be mainly attributed to a lack of language proficiency, as well as to the peculiarities of the Romanian morphological system. The accord between the predicate and subject, as well as between the adjective and the governing term, are among the most frequent sources of grammatical errors for foreign students. The accord between the predicate and subject can be challenging to learn due to the homonymy between the verb forms for the third person singular and plural in Romanian. Additionally, word order in the sentence can contribute to confusion and errors. Regarding the accord of the adjective with the regent term, neglecting this agreement can affect the correct understanding and interpretation of the message conveyed. We highlight that interference with the native/international language, the complexity of the Romanian grammatical system, and lack of practice are among the main reasons for these errors. In the final part of the article, we discuss errors related to the use of the adverb, such as false agreement in the construction of the relative superlative and treating the adverb as an adjective, especially when used as a determinant of a proper adjective or participial nature, in the plural number. To avoid these agreement mistakes, it is necessary for students to know very well the differences between flexible and inflexible parts of speech and to pay special attention to the context in which these parts are used in sentences.

Keywords: *teaching the Romanian language, learning process, grammar rules, difficulties, grammatical accord*

Rezumat

Articolul nostru analizează dificultățile întâmpinate de studenții străini în învățarea limbii române, în special, cele mai frecvente greșelile de acord gramatical. Aceste greșeli pot fi atribuite în principal insuficienței cunoașterii a limbii, precum și

* Assistant Professor, Ph.D., University of Craiova, Department of Applied Modern Languages, Romania, E-mail: ramona.sendrescu@edu.ucv.ro.

** Senior Lecturer, Ph.D., Department of Applied Modern Languages, University of Craiova, E-mail: amelia.motoi@edu.ucv.ro.

particularităților sistemului morfologic al limbii române. Acordul între predicat și subiect, precum și între adjectiv și termenul regent sunt printre cele mai frecvente greșeli gramaticale la studenții străini. Acordul între predicat și subiect poate fi dificil de învățat din cauza omonimiei dintre formele verbale pentru persoana a III-a singular și plural în limba română. De asemenea, ordinea cuvintelor în propoziție poate contribui la confuzie și la greșeli de acord. În ceea ce privește acordul adjectivului cu termenul regent, neglijarea acestui acord poate afecta înțelegerea și interpretarea corectă a mesajului transmis. Interferența cu limba maternă/ internațională, complexitatea sistemului gramatical al limbii române și lipsa de practică sunt printre principalele motive pentru aceste greșeli. În finalul articolului, discutăm despre greșeli legate de utilizarea adverbului, precum falsul acord în construcția superlativului relativ și tratarea adverbului ca un adjectiv, în special când este utilizat ca determinant al unui adjectiv regent propriu-zis sau de natură participială, la numărul plural. Pentru a evita aceste greșeli de acord, este necesar ca studenții să fie conștienți de diferențele dintre părțile de vorbire flexibile și neflexibile și să acorde o atenție specială contextului în care acestea sunt utilizate în propoziții.

I. Considerații preliminare

Într-o lume globalizată, în care mobilitatea academică și profesională este tot mai frecventă, învățarea unei limbi străine devine o necesitate imperativă pentru mulți studenți internaționali. Dar, procesul de învățare a unei limbi străine, cum ar fi limba română, poate fi dificil, mai ales în ceea ce privește aspectele gramaticale ale limbii.

Studenții străini se confruntă cu provocarea de a-și însuși și săpâni într-o perioadă relativ scurtă de timp, de obicei un an universitar, atât materialul lingvistic necesar pentru a se exprima clar și corect, respectând normele limbii literare, cât și o exprimare eficientă, expresivă și adecvată conținutului ideatic. Un aspect esențial în acest demers îl constituie înțelegerea și respectarea normelor lingvistice academice, consacrate de gramatici, dicționare și alte lucrări normative.

În cadrul acestui proces, acordul diferitelor părți de propoziție este de o dificultate ridicată pentru studenții străini care învață limba română. Între problemele cu care se confruntă cursanții străini, un loc aparte îl ocupă acordul diferitelor părți de propoziție. Astfel, în limba română, acordul se realizează între predicat și subiect, precum și între atributul adjectival și substantivul regent. Printre tipurile de acord gramatical, acordul predicatului cu subiectul ridică cele mai multe dificultăți pentru studenții străini.

Aceste dificultăți nu sunt doar o manifestare a insuficienței cunoașterii a limbii române, ci reflectă și diferențele semantice și gramaticale între limba maternă a studenților și limba țintă. Astfel, este esențial ca procesul de predare să fie adaptat nevoilor specifice ale studenților, incluzând strategii și exerciții concepute pentru a aborda aceste dificultăți în mod eficient și constructiv.

În acest articol ne propunem să investigăm și să identificăm cele mai frecvente greșeli gramaticale întâlnite la studenții străini care studiază limba română la Universitatea din Craiova. Prin analiza atentă a datelor obținute din observații directe, discuții cu cadrele didactice și evaluări ale lucrărilor scrise, vom oferi o perspectivă detaliată asupra dificultăților specifice cu care acești studenți se confruntă în procesul de învățare a limbii române.

Scopul nostru este de a evidenția aceste greșeli gramaticale de acord și de a identifica principalele cauze care le determină. Prin înțelegerea profundă a acestor dificultăți, putem dezvolta strategii și resurse educaționale adecvate pentru a sprijini progresul academic al studenților străini în învățarea limbii române la Universitatea din Craiova.

2. Probleme de acord la studenții străini

Greșelile de acord sunt cel mai ușor observabile de vorbitorii nativi ai limbii române atunci când interacționează cu studenții străini care învață această limbă. Aceste disfuncționalități pot fi atribuite, în general, unei varietăți de factori, cum ar fi: comoditatea vorbitorilor, inclusiv insuficienta cunoaștere a limbii și utilizarea analogiei. Cu toate acestea, dintre acești trei factori, insuficienta cunoaștere a limbii române este percepută ca fiind principalul motor al erorilor gramaticale întâlnite la studenții aflați în anul pregătitor de limba română.

Această carență în cunoașterea limbii române poate avea multiple cauze și manifestări, inclusiv lipsa de expunere la modele autentice de limbă și dificultățile în aplicarea regulilor gramaticale complexe ale limbii române. Acest aspect poate fi amplificat de variațiile regionale ale limbii, care pot constitui obstacole suplimentare în procesul de asimilare a acordului gramatical corect.

În contextul predării limbii române pentru studenții străini, este crucial ca profesorul să identifice și să abordeze eficient aceste dificultăți, oferind suport și resurse educaționale adecvate pentru a încuraja învățarea regulilor gramaticale și pentru a facilita dezvoltarea competențelor lingvistice. Prin abordarea atentă a acestor probleme, se poate ajunge la o mai mare precizie și acuratețe în exprimarea și utilizarea limbii române în contexte academice și cotidiene de către studenții străini din Anul Pregătitor de limba română.

Acordul gramatical reprezintă un element fundamental în structura limbilor cu flexiune extinsă, precum limba română, și servește drept modalitate importantă de exprimare a relațiilor dintre diversele părți componente ale unei propoziții. În particular, în ceea ce privește relația între subiect și predicat, regulile acordului sunt rigide și neadecvarea acestora este adesea ușor observabilă în discursul studenților străini care învață limba română.

Conform regulilor gramaticale, predicatul unei propoziții trebuie să concorde în gen, număr și persoană cu subiectul. Orice abatere de la aceste reguli de acord poate afecta înțelegerea și claritatea enunțului. Din acest motiv, greșelile de acord sunt frecvente la studenții străini și pot fi considerate ca fiind unul dintre aspectele cele mai evidente ale dificultăților întâmpinate în procesul de învățare a limbii române.

Acordul se poate realiza între verb și substantiv sau pronumele subiect, dar și între un substantiv care reprezintă centrul unui grup și unul sau mai multe adjective. În ambele cazuri, acordul pune în evidență legătura existentă între termenii grupului. În procesul de învățare și utilizare a limbii române, înțelegerea și aplicarea corectă a acestor reguli de acord sunt cruciale pentru a asigura claritatea, coerența și eficacitatea comunicării verbale.

2.1. Greșelile de acord între predicat și subiect reprezintă una dintre cele mai frecvente dificultăți întâlnite la studenții străini în procesul lor de învățare a limbii române. Aceste greșeli se manifestă sub forma unor construcții gramaticale incorecte, cum ar fi: „*studenții merge*”, „*ei venea*”, „*elevii scrie*” etc. Persistența acestei greșeli de acord poate fi atribuită, în mare parte, sistemului morfologic specific al limbii române, care prezintă unele particularități și dificultăți pentru vorbitorii non-nativi. Unul dintre factorii care contribuie la aceste greșeli este prezența unor timpuri verbale omonime pentru persoana a III-a singular și plural în limba română. Spre exemplu, în cazul conjunctivului prezent, formele verbale sunt identice, ceea ce poate genera confuzie pentru studenții străini. Situația se repetă și în cazul altor timpuri verbale, cum ar fi conjunctivul perfect, condiționalul prezent și perfect, sau indicativul prezent pentru anumite clase de verbe:

- conjunctivul prezent (*el să meargă=ei să meargă; el să vină=ei să vină; el să scrie=ei să scrie*);
- conjunctivul perfect (*el să fi mers=ei să fi mers; el să fi venit=ei să fi venit; el să fi scris=ei să fi scris*);
- condiționalul prezent (*el ar merge=ei ar merge; el ar veni=ei ar veni; el ar scrie=ei ar scrie*);
- condiționalul perfect (*el ar fi mers=ei ar fi mers; el ar fi venit=ei ar fi venit; el ar fi scris=ei ar fi scris*);
- indicativul prezent pentru foarte multe verbe, spre exemplu cele din clasa verbelor cu infinitivul în *-a* fără *-ez* (*el ascultă=ei ascultă*); cele din clasa verbelor cu infinitivul în *-a* cu *-ez* (*el lucrează=ei lucrează*); cele din clasa verbelor cu infinitivul în *-i* fără *-esc-*, cu omonimii suplimentare (*el oferă=ei oferă; el suie=ei suie*); cele din clasa verbelor cu infinitivul în *-î*, fără *-ăsc-* (*el coboară = ei coboară*). (*Gramatica de bază a limbii române*,

coordonator Gabriela Pană Dindelegan, ediția a II-a, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2016, p. 246)

Aceste particularități ale sistemului morfologic al limbii române necesită o atenție sporită din partea studenților străini în înțelegerea și aplicarea corectă a regulilor de acord, precum și din partea profesorului în dezvoltarea strategiilor de predare și evaluare care să abordeze aceste dificultăți specifice.

Pornind de la aceste situații am putut observa o extindere a omonimiei celor două forme de persoana a III-a singular și plural în construcții greșite ca cele de la indicativ prezent „*ei merge*” sau de la indicativ viitor „*ei va merge*”, dezacordul evident în aceste construcții are la bază o particularitate flexionară și morfologică a limbii. Într-adevăr, faptul că unele forme verbale sunt identice atât pentru persoana a III-a singular, cât și pentru persoana a III-a plural, poate genera confuzie la vorbitorii non-nativi, care pot întâmpina dificultăți în a distinge între aceste forme și în a le utiliza corect în construcțiile gramaticale.

Dacă în limba română actuală această omonimie duce la greșeli flagrante de exprimare la studenții străini, în trecut acestea ar fi fost mult mai numeroase, deoarece: „*În limba veche, omonimia dintre formele de persoana a III-a singular și plural era mai extinsă decât astăzi apărând și în paradigma imperfectului (el cânta = ei cânta) și a mai mult ca perfectului (el cântase = ei cântase), a perfectului compus (el au cântat = ei au cântat), constata lingvista Valeria Guțu Romalo căreia îi datorăm și cea mai riguroasă clasificare a verbelor românești. (Valeria Guțu Romalo, Corectitudine și greșală, Ed. Științifică, București, 1972)*

O altă greșală întâlnită la studenții străini poate fi explicată prin confuzia dintre subiect și complementul direct din construcții greșite ca: „*Îmi place filmele*”, „*Mă doare picioarele*”, în locul celor corecte „*Îmi plac filmele*”, „*Mă dor picioarele*”, Dezacordul apare deoarece subiectul este așezat după verb, deci în poziția ocupată de obicei de complementul direct.

2.2. Greșeli de acord la adjectiv

În cazul adjectivului, o greșală persistentă, deși e mereu combătută, este neglijarea acordului în caz al adjectivului cu termenul regent. Această greșală poate afecta înțelegerea și interpretarea corectă a mesajului transmis de vorbitor. Corectarea acestei greșeli necesită o atenție sporită din partea profesorului dar, prin studiu și exercițiu, vorbitorii non-nativi pot să își îmbunătățească abilitățile lingvistice și să evite greșelile de acord.

Exemple de neglijare a acordului între adjectiv și termenul regent în limba română sunt numeroase la studenții străini care învață limba română:

- „*flori frumos*” (corect: „*flori frumoase*”) – în acest exemplu, adjectivul „*frumos*” nu este acordat în gen și număr cu substantivul „*flori*”, care este termenul regent.

- „câini rău” (corect: „câini răi”) – în acest caz, adjectivul „rău” nu este acordat cu substantivul „câini” în gen și număr.

- „cărți interesant” (corect: „cărți interesante”) – aici, adjectivul „interesant” nu este acordat în gen și număr cu substantivul „cărți”.

- „masă nou” (corect: „masă nouă”) – în acest exemplu, adjectivul „nou” nu este acordat cu substantivul „masă” în gen și număr.

- „pisicile albă” (în loc de forma corectă „pisicile albe”) – aici, adjectivul „albă” este folosit cu forma sa de singular feminin fără a se face acordul cu substantivul feminin plural „pisicile”, în loc de forma de plural feminin „albe”.

Aceste exemple ilustrează modul în care neglijarea acordului între adjectiv și termenul regent poate duce la construcții gramaticale incorecte în limba română.

Printre principalele motive pentru apariția acestor greșeli de acord între adjectiv și termenul regent se numără:

1. *Interferența cu limba maternă sau internațională*: Studenții străini pot transfera regulile de acord din limba maternă sau limba internațională cunoscută, în limba română și pot face greșeli în aplicarea acestora. Spre exemplu: în limba română vor face greșit acordul dintre substantiv și adjectiv „femeia înalt”, deoarece vorbitorii de limba engleză vor aplica regula din gramatica engleză unde acordul substantivului cu adjectivul este relativ simplu, deoarece forma adjectivului nu se schimbă în funcție de genul sau numărul substantivului cu care este asociat: „the tall man” („bărbatul înalt”) și „the tall woman” („femeia înaltă”) – adjectivul „tall” rămâne neschimbat indiferent de genul substantivului („man” sau „woman”).

2. *Complexitatea sistemului gramatical al limbii române*. Spre exemplu, studenții străini vor folosi greșit adjectivul la plural dacă acesta este asociat unui substantiv neutru: „Caiete albaștri sunt pe masă.” (în loc de forma corectă „Caiete albastre sunt pe masă.”) – Aici, studentul face greșeala de a folosi forma adjectivului la masculin plural „albaștri” în locul celei de feminin plural „albastre” deoarece nu înțelege complet regulile de acord pentru gen și număr.

3. *Lipsa de practică* – spre exemplu, studentul va spune: „rochie galben” (în loc de „rochie galbenă”) – Aici trebuie luată în considerare și lipsa de oportunități de a practica limba română în contexte reale ceea ce are ca urmare nefamiliarizarea cu regulile de acord.

4. *Instruirea inadecvată* – spre exemplu, studentul va spune: „floare frumos” (în loc de „floare frumoasă”) – deoarece lipsa unei explicații adecvate a regulilor de acord în cadrul procesului de învățare ar putea duce la confuzie și la greșeli.

Pentru a corecta aceste greșeli și a îmbunătăți competențele lingvistice ale studenților străini în limba română, este important ca procesul de învățare să fie completat cu exerciții practice cât mai numeroase. De asemenea, feedback-ul regulat și corectarea atentă a greșelilor pot fi de mare ajutor în progresul studenților în învățarea limbii române.

2.3. Greșeli de acord la adverb

Adverbul, ca parte de vorbire neflexibilă, este adesea considerat a fi una dintre cele mai simple componente ale limbii în ceea ce privește acordul gramatical. Cu toate acestea, chiar și în cazul său, studenții străini pot comite greșeli. Deși utilizarea corectă a adverbului în propoziție nu implică în mod direct acordul cu termenul regent deoarece nu presupune reluarea unor mărci gramaticale (de gen, număr, caz, articol), ci mai degrabă servește la modificarea unui verb, a unui adjectiv sau a altui adverb, totuși, studenții străini pot face erori în utilizarea și plasarea adverbului în cadrul unei propoziții.

Falsul acord în construcția superlativului relativ al adverbului reprezintă o greșeală frecvent întâlnită la studenții străini în învățarea limbii române. Această greșeală implică utilizarea cuvântului „cel” înaintea adverbului superlativ relativ, fără a-l ajusta pentru a se potrivi cu genul și numărul substantivului determinat. Astfel, cuvântul „cel” invariabil apare cu flexiune de gen și număr, deci acordat cu substantivul determinat. Spre exemplu: „*Eseurile voastre au fost cele mai bine apreciate*” (în loc de „*cel mai bine apreciate*”).

Acest fals acord este favorizat de influența asimilatoare, de atracția exercitată de cuvintele flexibile, cum ar fi substantivele sau adjectivele care sunt adesea învecinate cu adverbul, precum și de confuzia cu formele corespunzătoare ale adjectivelor omonime, în al căror superlativ „cel” variază după gen și număr (Exemplu: *Ea e cea mai harnică. Ele sunt cele mai harnice*).

O altă greșeală la studenții străini apare în construcții ca: „*studenți insuficienți pregătiți*” sau „*profesori puțini politicoși*” și constă în tratarea adverbului ca pe un adjectiv când acesta apare ca determinant antepus al unui adjectiv regent propriu-zis sau de natură participială, la numărul plural, unde corecte sunt formulările „*studenți insuficient pregătiți*” sau „*profesori puțin politicoși*”. Greșeala pornește de la faptul că în limba română aproape orice adjectiv poate fi utilizat ca adverb. Flexiunea nejustificată a adverbului are cauze diverse și se poate datora omonimiei (identității formale) dintre numeroasele adverbe de mod și adjectivele corespunzătoare (exemplu: *lucrează greu — lucru greu*), presiunii pe care

o exercită asupra adverbului cuvântul sau cuvintele flexibile învecinate (exemplu: „*dinți strălucitori de albi*” pentru „*dinți strălucitor de albi*”). Numai în cazul nunei categorii restrânse, adjectivul și adverbul au forme distincte: *bun* (adjectiv), *bine* (adverb), *prostesc* (adjectiv), *prostește* (adverb), *omenesc* (adjectiv), *omenește* (adverb) etc.

Adverbele și adjectivalele românești sunt asemănătoare ca formă numai parțial deoarece adjectivul are mai multe forme permițând acordul în gen, număr și caz cu substantivul (*băiat frumos/băieți frumoși, fată frumoasă/fete frumoase, cântec frumos/cântece frumoase*), iar adverbul este invariabil, cu formă unică, identică cu cea a adjectivului masculin singular, indiferent dacă verbul pe care îl determină este la singular sau plural. Spre exemplu: „*eu cânt frumos*”, „*noi cântăm frumos*”.

3. Concluzii

Greșelile de acord sunt frecvente la studenții străini care învață limba română și pot fi atribuite în mare parte insuficienței cunoașterii a limbii. Aceste greșeli sunt observate în special la acordul între predicat și subiect, generând construcții gramaticale incorecte. O parte din aceste dificultăți provin din particularitățile sistemului morfologic al limbii române, care prezintă omonimii între formele verbale pentru persoana a III-a singular și plural.

Dar, este important și acordul corect între adjectiv și termenul regent în limba română. Greșelile de acord pot afecta înțelegerea și interpretarea mesajului transmis și necesită o atenție sporită din partea profesorilor în predarea acestor noțiuni gramaticale care trebuie completate cu cât mai multe exerciții practice pentru studenții străini. Interferența cu limba maternă sau limba internațională, complexitatea sistemului gramatical al limbii române, lipsa de practică și instruirea inadecvată sunt printre principalele motive pentru apariția acestor greșeli. Corectarea lor și îmbunătățirea competențelor lingvistice necesită efort și dedicare atât din partea studenților, cât și din partea profesorilor, prin furnizarea de feedback și exerciții adecvate. Cei din urmă trebuie să fie conștienți de aceste dificultăți și să dezvolte strategii de predare care să ajute studenții să înțeleagă și să aplice corect regulile de acord gramatical. Prin abordarea atentă a acestor probleme, se poate îmbunătăți precizia și acuratețea în exprimarea și utilizarea limbii române de către vorbitorii non-nativi.

În ultima parte a studiului nostru arătăm că deși adverbul este considerat o parte de vorbire neflexibilă și, în mod direct, nu implică acordul gramatical cu termenul regent, studenții străini pot comite greșeli în utilizarea și plasarea acestuia în propoziții. Un exemplu frecvent de greșeală este falsul acord în construcția superlativului relativ al adverbului. De asemenea, apare o altă greșeală frecventă la studenții

străini atunci când adverbul este tratat ca un adjectiv, în special când este utilizat ca determinant antepus al unui adjectiv regent propriu-zis sau de natură participială, la numărul plural. Este important de remarcat că adverbele și adjectivele românești sunt asemănătoare ca formă numai parțial, deoarece adjectivul permite acordul în gen, număr și caz cu substantivul, în timp ce adverbul este invariabil.

Pentru a evita aceste greșeli de acord, este necesar ca studenții să fie conștienți de diferențele dintre părțile de vorbire flexibile și neflexibile și să acorde o atenție specială contextului în care acestea sunt utilizate în propoziții.

Bibliografie

- Dindelegan, Gabriela Pană, Dragomirescu, Adina, Nedelcu, Isabela (2010), *Morfosintaxa limbii române*, București, Ed. Universității București.
- Graur, Alexandru (1982), *Dicționar al greșelilor de limbă*, București, Ed. Academiei.
- Graur, Alexandru (1976), „Capcanele” limbii române, București, Ed. Științifică și Enciclopedică.
- Guțu Romalo, Valeria (2008), *Corectitudine și greșeală. Limba română de azi*, București, Ed. Humanitas Educațional.
- Rădulescu, Ilie Ștefan (2002) *Să vorbim și să scriem corect • Erori frecvente în limbajul cotidian*, București, Ed. Niculescu.